

[Sundhedsministeren]

De psykiske lidelser er den mest belastende sygdomsgruppe, når vi måler i sengedage på hospital, og når det gælder tildelinger af invalidpension. Også kombinationen af psykiske lidelser og alkoholmisbrug er et voksende problem.

Næst efter de psykiske lidelser er de ældre kvinders brud på lårbenshalsen det mest belastende for forbruget af sengedage. I dag vil 40 pct. af de omkring 70-årige kvinder få et knoglebrud.

Forebyggelsesprogrammet opstiller og prioriterer en række initiativer til at nå programets mål.

Målet er at sikre forudsætningerne for en bedre livskvalitet og for større vitalitet i de kommende ældregenerationer. Derved får vi sikkert ikke færre omkostninger i sundhedsvæsenet – heller ikke på længere sigt – men flere bliver i højere grad selvhjulpne og derved bedre i stand til at holde sig i gang og til at holde daglig kontakt til familie og venner, alt sammen noget, der er afgørende for de ældres sundhed i bredeste forstand.

Programmet er et resultat af 12 ministeriers samarbejde

Som et led i Forebyggelsesprogrammet gives for første gang en redegørelse for forebyggelsesinitiativerne på 12 ministres ansvarsområder. Mangfoldigheden af initiativer viser, at forebyggelse ikke er nyt og opfundet i forbindelse med oprettelsen af Sundhedsministeriet. Alleerede i dag foregår et utrolig omfattende forebyggende arbejde. Det foregår ofte uden for sundhedsvæsenet og kaldes noget andet. Det hedder f.eks. trivsel, livskvalitet, høj boligstandard, rent miljø, sikker trafik, godt arbejdsmiljø, sikre produkter, sund ernæring og godt nærmiljø.

Således har miljøministeren redegjort for mål og midler i miljøpolitikken i »Miljøinvesteringer 1989-94«. Arbejdsministeren har i sin arbejdsmiljøpolitik fremlagt en detaljeret plan for Arbejdstilsynets opgaver, bl.a. baseret på en »top-11-liste«, hvor de alvorligste arbejdsbetingede sygdomme er prioriteret. På boligområdet vil der i de kommende år blive gennemført en omfattende indsats på indeklimaområdet. Socialministeren fremlagde i efteråret sin redegørelse for regeringens politik vedrørende børns og børnefamiliers vilkår. Og i maj måned

fremlægger Justitsministeren regeringens overvejelser på grundlag af Trafiksikkerhedskommissionens betænkning. Skatteministeriets afgiftspolitik indgår i regeringens alkohol- og tobakspolitik. På forskningsområdet har sygdomsforebyggelse fået en fremtrædende plads i den strategiske handlingsplan, som Statens Lægevidenskabelige Forskningsråd netop har fremlagt.

Forebyggelsesinitiativer, der særligt knytter sig til arbejds- og levevilkårene, herunder til arbejdsmiljøet og det eksterne miljø, til trafik og bolig m.v., er fremhævet i programmet, i det omfang de har direkte betydning for indsatsen imod kræft, hjerte-kar-sygdommene og ulykkerne. Forebyggelsesmålene for de enkelte ministerområder fastsættes og gennemføres i øvrigt af de ansvarlige ministre.

Forebyggelse kan ikke klares af sundhedssektoren alene. Den kræver et tværsektorielt samarbejde – et samarbejde på tværs af sektorerne, på tværs af udvalg og forvaltning og på tværs af faggrupper. Der skal sikres helhed og sammenhæng i indsatsen, og samtidig skal også den konkrete og praktiske forebyggelse på »gulvplan« sikres.

Også inden for social- og sundhedsuddannelsesområdet må mønsteret ændres således, at forebyggelseselementet indarbejdes, og at det tværsektorielle samarbejde indlæres.

Boligen og dens omgivelser, arbejde og fritidsmuligheder, rammerne for, hvordan vi færdes – både på vejene og i forhold til hinanden – hvordan social- og sundhedstilbudene er lagt til rette, hvordan vi selv lever – vores livsstil – og meget mere er afgørende for, hvor tit vi bliver klienter eller patienter. Forebyggelse og sundhed har at gøre med det hele.

Det gælder for en række sygdomme, at vi opfatter dem enten som værende i særlig grad arbejdsbetingede eller som noget, der særlig skyldes vores livsstil. Imidlertid er det vigtigt at være opmærksom på, at risikoen for lungesygdomme, visse kræftformer og hjerte-kar-sygdomme ofte forhøjes ved en samtidig påvirkning fra forhold i arbejdsmiljøet og f.eks. rygning, ensidig, fed kost m.v.

Regeringen lægger vægt på, at der i forebyggelsen bruges en bred vifte af virkemidler i mange forskellige sektorer i samfundet.

Visse virkemidler må rette sig mod virksomheder, institutioner og miljøet i bred forstand.